

2009-03-30

Till socialdepartementet
103 33 Stockholm

Bo bra hela livet

FSS yttrande över Äldreboendedelegationens slutbetänkande ”Bo bra hela livet” (SOU 2008:113)

Delegationen har haft som uppgift att lämna förslag på åtgärder som kan påverka och stimulera utvecklingen av bostäder och boende anpassade till äldres behov både inom den ordinarie bostadsmarknaden och inom särskilda boendeformer. Uppdraget har sin grund i att från och med 2020 kommer antalet äldre i befolkningen att öka kraftigt. Särskilt kraftig är ökningen bland dem över 85 år.

Föreningen Sveriges socialchefer har tagit del av betänkandet och lämnar följande synpunkter på förslaget:

Det är positivt med en förändring av de termer och begrepp som idag används för bostäder avsedda för äldre. Särskilt boende är ett för otydligt begrepp.

Namnet skall så långt som möjligt ge en beskrivning av den målgrupp som boendet är tänkt för. FSS vill betona vikten av att behålla och stärka det sociala perspektivet. Vård- och omsorgsboende och korttidsvård bör därför kallas omsorgsboende och korttidsboende. Då lyfts det sociala innehållet fram. Människan skall i första hand ses som en social individ som lever i samspel med andra och inte som en patient. Sjukhemstänkandet är inget som vi vill ha tillbaka. Trygghetsboende och seniorboende är däremot bra benämningar.

Kommunerna får genom en särskilt lag möjlighet att, utan föregående behovsprövning enligt socialtjänstlagen, tillhandahålla trygghetsbostäder för äldre. I förslaget definieras hur trygghetsbostäderna skall vara utformade samt vilken målgrupp de är tänkta för. Kommunen skall själv utifrån detta bestämma vilka kriterier som skall gälla lokalt för att få tillgång till en trygghetsbostad, samt hur dessa bostäder skall förmedlas.

FSS ser positivt på att det skapas trygghetsbostäder med hyresrätt enligt förslaget, som en del av kommunernas ansvar för bostadsförsörjningen. FSS ser också positivt på att tillgång till respektive fördelning av trygghetsbostäder inte skall regleras enligt socialtjänstlagen.

Det är dock mycket viktigt att det inte enbart är kommuner som kan tillhandahålla trygghetsbostäder. I utredningen på sid. 61 står att kommunen antingen kan hyra ut trygghetsbostäder i egna fastigheter eller blockförhyra lägenheter i t.ex. en bostadsrättsförening etc. Genom en sådan skrivning stänger man ute möjligheten för andra aktörer att tillhandahålla trygghetsboende.

Det är inte bra och måste ändras eftersom alla positiva initiativ måste stödjas i målet att få ett bra och anpassat boende för äldre. Redan idag ser vi på flera håll i landet att trygghetsbostäder växer upp utan att kommunen står som ansvarig. Den utvecklingen bör stimuleras och inte brytas.

När det gäller förmedling av trygghetslägenheter är det viktigt att det blir lätt för medborgarna att skaffa sig överblick över vad som finns, samt anmäla intresse. Detta bör kommunen kunna lösa tillsammans med andra aktörer utan att man nödvändigtvis skapar en kommunal bostadsförmedling.

FSS ser mycket positivt på att det tillkommer ekonomiska incitament för att öka tillgängligheten i befintliga bostäder, samt att det ges investeringsstöd till både trygghetsboenden och vård- och omsorgsboenden. Likaså att det ges ekonomiskt stöd till personal som skall arbeta för att främja gemensamma aktiviteter och kontakter mellan hyresgästerna i trygghetsbostäder.

FSS ser också mycket positivt på att bostadstillägget höjs. Det måste vara möjligt för alla att hyra en trygghetsbostad. Möjligheten till ett bra och anpassat boende för äldre får inte bero på individens ekonomiska betalningsförmåga.

I betänkandet talas det också om behovet av utvecklingsinsatser i omsorgsboendena. FSS instämmer i att det finns ett stort och fortlöpande behov av att utveckla verksamheten i den boendeform som vänder sig till de personer som har ett mycket stort och omfattande omsorgsbehov. Det kunde möjligen ha belysts mer i betänkandet.

För styrelsen för Föreningen Sveriges Socialchefer
Lotta Persson, ordförande